

RZEWLIWY (21) *ai*

e jasne.

sg m N rzewliwy (6). ◇ *G* rzewliw(e)go (1). ◇ *A* rzewliwy (2). ◇ *I* rzewliwym (3). ◇ *f N* rzewliwã (1). ◇ *n A* rzewliw(e) (2). ◇ *pl G* rzewliwych (1). ◇ *A subst* rzewliw(e) (5).

Sł stp notuje, *Cn s.v.* rzewny, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. *Żałosny, smutny; lachrymosus* *Mącz*; *effusus in lacrymas, lamentabilis, queribundus* *Cn* (21) : *Lachrymosus*, Pełny łez [!]/ *Rzewliwy. Mącz* 181c; [*ReuchlinBartBydż* R6].

a. *O ludziach: płaczący, lamentujący* (3) : *IA*ko corká/ przed oycem żałobliwa/ *Płacze* wftydu/ y czyfności/ *rzewliwa* łzy leie; *blągáiąc GrabowSet* M2v.

Wyrażenie: »niewiasta rzewliwa« = *płaczka* (1): *wzowie niewiaft rzewliwych [vocate lamentatrices] [...]/ niechże imá nád námi lamentowác* *Leop Ier* 9/17.

W przén (1) : *Coś przyfzedł pociefzác/ w żáłości rzewliwe/ Owce/ w fwą owczárniá odnośíc/ błędliwe. GrabowSet* N.

b. *O działaniach i cechach ludzkich: świadczący o smutku, żalu, wzruszeniu* (17) : *Nieśiem* próśby *rzewliwe/ Do ciebie/ byś nas rátował* *trofkliwe. GrabowSet* M3, R4.

Wyrażenia: »głos rzewliwy« [*szyk 2:1*] (3): *pod wyfokie niebá rzewliwy głos idzie* *WisznTr* 15; *GrabowSet* A4; *Boże niezmierny/ Mego głófu rzewliwego Rácż ftyfzeć* próśby *płaczliwe* *SzarzRyt* Bv; [*RozmyślDomin* 13].

»*rzewliwe łkanie*« [*szyk 1:1*] (2): *Wynośi ręce ku tobie/ Dufzá fchnąc [...]. Profzę/ niź we wfzem* *wftanie/ Byś iá raczył wfpomoc* *Pánie/ Słyfząc iey łkanie* *rzewliwe* *GrabowSet* I4v, I3v.

»*łzy rzewliwe*« (1): *Przyczyńcie fię wy/ żeby žal odwrocił/ Przed iego nogi [Pana] nieście* *łzy* *rzewliwe* *GrabowSet* G2.

»*rzewliwy płacz*« [*szyk 5:4*] (9): *Plangor [...]* *pro lamentatione et planctu* *ponitur* – *Płacz* *rzewlewi* [!]. *Calep* 811a; *Przydź* *Duchu świętobliwy/ A me ferce nieczyfte/ Ktore/ moy płacz* *rzewliwy* *Płocze;* *niech ognie tve fufzá wieczyfte* *GrabowSet* H4, F2, V v; *Przyczyniály też Pánu boleści/ lámenty y* *rzewliwy płacz* *niektorych białyh główh/ zá Pánem idącyh. LatHar* 319, 157, 218, 339, 444.

2. [*Świadczący o zuchwałości, złości, zapalczywości (o cechach ludzkich):*

Szereg: »*rzewliwy, szkodliwy*«: *Tych rzewliwych/ fzkodliwych iem [białogłowom] bárzief* *przymiotow/ Niechcę tu przypominác liśich ich obrotow: Ktoremi pod czás ludzie ták ofzukiwáią* *CzahRzeczy* L2.]

Synonimy: **1.** *płaczliwy, żalosny, żałosciwy; a. łkający, płaczący; 2. popędliwy.*

Cf **RZEWNIWY, RZEWNY**